

Janusz Sławiński

Pracownia Poetyki Historycznej

Biuletyn Polonistyczny 12/34, 14-16

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nia w roku 1969 materiałów do jednego z dwóch zaległych jeszcze tomów PBL, mianowicie tomu za lata 1952/53.

Mgr Janina Formanowicz
Kierownik Pracowni

5. PRACOWNIA POETYKI HISTORYCZNEJ

Pracownia Poetyki Historycznej jest komórką niewielką, obejmuje zespół zaledwie czteroosobowy w składzie: doc. Kazimierz Bartoszyński, doc. Michał Głowiński, dr Janusz Sławiński /kierownik Pracowni/, mgr Ewa Szary /poprzednio mgr Barbara Biskupska/.

Spośród zadań naukowych Pracowni na czoło wysuwają się dwa: 1. zespołowe prace badawcze związane z problematyką poetyki historycznej, 2. prace nad przygotowaniem podręczników i kompendiów na potrzeby kształcenia studentów-polonistów. Prace pierwszego typu prowadzone są systematycznie od paru lat, natomiast planowa działalność w drugim zakresie rozpoczęła się właściwie dopiero w r. 1968, chociaż i przedtem członkowie Pracowni podejmowali inicjatywy pisarskie o charakterze naukowo-dydaktycznym /np. nowe, zmienione wydanie "Zarysu teorii literatury", 1967/.

Jeśli chodzi o prace badawcze w dziedzinie poetyki historycznej, to działalność Pracowni polegała przede wszystkim na organizowaniu konferencji naukowych poświęconych określonym blokom tematycznym i przygotowywaniu na ich podstawie publikacji zbiorowych. I tak, jesienią 1965 r. odbyła się konferencja nt. poetyki form narracyjnych, której materiały zostały opublikowane w r. 1967 jako tom VII serii Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej: "W kręgu zagadnień teorii powieści" /pod red. J. Sławińskiego/. W rok później zorganizowano analogiczną konferencję poświęconą formom poetyckim, a referaty wygłoszone i przedyskutowane w czasie tej imprezy

złożyły się na książkę pt. "Studia z historii i teorii poezji" /pod red. M.Głowińskiego, 1967, t. IX w/w serii/. W r. 1968 ukazał się tom zbiorowy "Prace z poetyki" /pod red. M.R.Mayenowej i J.Sławińskiego, t.X w/w serii/, gromadzący rozprawy przygotowywane w ramach przedsięwzięć Pracowni. W tymże roku zorganizowano dwie dalsze imprezy naukowe: tematem pierwszej była poezja Leśmiana /czerwiec/, drugiej - gatunki poetyckie /grudzień/. Materiały obydwóch konferencji znajdują się w opracowaniu redakcyjnym i ukażą się drukiem w r. 1970.

W ciągu paroletniej działalności Pracowni udało się wokół niej skupić dość liczną ekipę badaczy, zwłaszcza młodszej generacji, reprezentujących wszystkie ważniejsze ośrodki polonistyczne. Doszło w ten sposób do krystalizacji ogólnopolskiego środowiska ludzi uprawiających wspólne pole badań: poetykę historyczną. Opierając się na tym środowisku, Pracownia może przedsięwziąć dalsze zespołowe inicjatywy, wśród których trzy znajdują się obecnie w stadium realizacji.

1. Przygotowywana jest konferencja nt.: Socjologia literatury i poetyka, przewidziana na grudzień 1969 r.; materiały tej konferencji złożą się na tom, w którym tytułowy problem znajdzie wielostronne oświetlenie.

2. Przygotowywane jest sympozjum nt.: Język krytyki jako problem historycznoliteracki, przewidziane na maj lub czerwiec 1970 roku; wyniki tego spotkania podsumuje planowana książka.

3. W grudniu 1970 r. odbędzie się konferencja poświęcona twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza, obejmująca wszystkie elementy tej twórczości: dramat, filozofię, estetykę, malarstwo, powieść. W konferencji, prócz literaturoznawców, udział wezmą historycy sztuki, teatrologowie i historycy filozofii. Można przewidywać, że książka, na którą złożą się referaty przygotowane na tę imprezę, będzie miała charakter swego rodzaju monografii dzieła Witkiewicza, o zasięgu znacznie szerszym niż dotychczasowe opracowania na ten temat.

Jeśli chodzi o drugie z wymienionych wyżej zadań Pracowni, to wskazać trzeba przede wszystkim na cały komplet inicjatyw związanych z uruchomieniem serii "Vademecum Polonisty"/Ossolineum/. Seria ta obejmować ma książki o charakterze pod-

ręcznikowym i kompendialnym, przeznaczone głównie dla studentów filologii polskiej, w pewnej mierze również dla studentów innych kierunków filologicznych oraz nauczycieli-polonistów prowadzących systematyczne samokształcenie. Głównym zadaniem serii ma być dostarczenie osobom studiującym filologię systematycznych ujęć obejmujących:

a/ podstawowe kompleksy problematyki literaturoznawczej;
b/ techniki i metody pracy badawczej stosowane w tej dyscyplinie;

c/ zasób elementów erudycyjnych i umiejętności praktycznych, stanowiących konieczną podstawę wszelkich studiów specjalistycznych w zakresie literaturoznawstwa.

W opracowaniu autorskim znajdują się obecnie trzy pozycje: słownik terminów literackich /M. Głowiński, T. Kostkiewiczowa, A. Okopień-Sławińska, J. Sławiński/, nauki pomocnicze historii literatury polskiej /J. Czachowska, Z. Goliński, R. Handke, Wł. Korotaj, R. Loth, pod red. J. Sławińskiego/, zarys poetyki systematycznej /M.R. Mayenowa/. Pierwsza z tych pozycji ma być ukończona do połowy 1970 r., dwie pozostałe - do końca 1969 r. Skompletowano także kilkunastoosobowy zespół autorski, który opracuje w najbliższych latach słownik terminologii współczesnego literaturoznawstwa, obejmujący terminy wypracowane przez najbardziej wpływowe szkoły badawcze tej dyscypliny w XX wieku /marksizm, psychoanaliza, rosyjska szkoła formalna, strukturalizm, fenomenologia, krytyka mitograficzna, New Criticism/. W początkowej fazie przygotowań znajduje się książka poświęcona poetyce form narracyjnych /K. Bartoszyński/. W dalszych latach przewiduje się opracowania z zakresu poetyki historycznej i socjologii literatury.

W informacji niniejszej ograniczono się do poczynań zespołowych Pracowni Poetyki Historycznej. Poza jej ramami pozostały prace indywidualne członków Pracowni.

Dr Janusz Sławiński
Kierownik Pracowni